

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΛΩΝΗΣ • ΠΗΓΗ ΜΠΕΛΩΝΗ

«Ηράκλειον»:
SOS Βυθιζόμεθα

Η μαρτυρία του τελευταίου
διασωθέντος από το ναυάγιο της Φαλκονέρας

ΚΕΔΡΟΣ

Παναγιώτης Μπελώνης • Πηγή Μπελώνη
«Ηράκλειον»: SOS Βυθιζόμεθα

ISBN 978-960-04-5158-0

Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-Διόρθωση: Αλέκα Πλακονούρη
Επεξεργασία-διαμόρφωση κειμένου: Μαρία Συρρή
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© Πηγή Μπελώνη, 2021

© Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε., 2021

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

*Στον άντρα της ζωής μου,
τον πατέρα μου*

*Εκείνες οι θάλασσες που αγάπησα
τους έπρεπε αλλιώς να ζήσουν, μα εγώ,
ταξιδευτής τους αιώνιος,
φουρτούνες το κρησφύγετό μου.
Τις πυρπόλησα εύκολα.
Ένας φαρμακωμένος λίβας που
μύριζε χώμα με κατάπιε.
Κάλλιο να μη δραπέτευα τότε...*

Πηγή Μπελώνη

ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

«**Α**ντε, Νικολή, καλή πατρίδα... Φεύγουμε εμείς. Χρόνια πολλά, και πάλι και του χρόνου να είμαστε όλοι καλά... Έλα, Μαρία, άντε, πάμε».

«Πού πάτε, μωρέ, κάτσετε λιγάκι να πούμε και τα υπόλοιπα...»

«Αφού ξέρεις ότι αύριο έχω ταξίδι και δεν θέλω να ξημερωθούμε απόψε. Πρέπει να τακτοποιήσω μερικά πράγματα πριν φύγω».

«Καλό ταξίδι. Και πρόσεχε εκείά που πας στην Αθήνα...»

«Καληνύχτα», ακούστηκε απ' όλους όσους ήταν σ' εκείνη τη γιορτή.

Τρίτη 6 Δεκεμβρίου, νύχτα του Αϊ-Νικόλα και, όπως συνηθίζαμε κάθε χρόνο, έτσι και φέτος μαζευτήκαμε όλοι – η οικογένειά μας, αλλά και οι καλοί φίλοι – στο Δαράτσο, στο σπίτι του αδερφού μου του Νικολή.

Με μικρά αλλά βιαστικά βήματα, όπως περπατάω πάντα, βγήκα από το κατώφλι του σπιτιού του. Πίσω μου ακολουθούσε η Μαρία σφίγγοντας στην αγκαλιά της το αδύνατο και μελαχρινό κοριτσάκι μας, για να το προφυλάξει από το κρύο της χειμωνιάτικης νύχτας. Μωρό ακόμα, τούτο τον Αύγουστο είχε χρονίσει.

Εημέρωσε Τετάρτη 7 Δεκεμβρίου του 1966. Μια ήσυχη, ήρεμη και γλυκιά χειμωνιάτικη μέρα, με ένα ελαφρύ ψιλοβρόχι. Ποιος θα μπορούσε να φανταστεί πόσο πικρή και άγρια μπορούσε να γίνει.

Το επόμενο πρωί, σαν όλες τις μέρες, ανοίγω το μικρό μαγαζάκι που έχω και με δυσκολία καταφέρνω να συντηρώ ακόμα. Έχω πάρει πολλές στενοχώριες και απογοητεύσεις απ' αυτό. Το ταξίδι που σχεδιάζω να κάνω απόψε θα είναι αποφασιστικό για τις δουλιές μου, αφού θα ψωνίσω νέο εμπόρευμα, πράγμα που ίσως με βοηθήσει να ανεβάσω τις εισπράξεις μου, αλλά και να εξασφαλίσω τη βιωσιμότητα της μικρής επιχείρησής μου. Μιας επιχείρησης που ήταν όνειρο ζωής για μένα και τώρα τη βλέπω να κινδυνεύει να καταστραφεί. Κι αν χάσω το μαγαζί μου, θα είναι δύσκολο να συντηρήσω την οικογένειά μου, ιδιαίτερα τώρα που ήρθε και το μωρό. Αγρότης ήμουν πιο πριν, δύσκολη και σκληρή δουλειά, με μεγάλη αβεβαιότητα.

Η μέρα κυλάει χωρίς να συμβεί τίποτα ιδιαίτερο, ώσπου το απόγευμα χαιρετώ τη γυναίκα μου, φιλώ τρυφερά το μωρό και ξεκινώ για να πάω στη Σούδα, να πάρω το καράβι της γραμμής για τον Πειραιά. Φεύγοντας λέω στη Μαρία ότι θα ταξιδέψω με το πλοίο «Ηράκλειον», που σαλπάρει νωρίς, για να προλάβω μέσα στην ίδια μέρα όλες τις δουλιές μου.

Από την πλατεία του Δαράτσου (το χωριό μου είναι κοντά στην πόλη) θα πάρω το αστικό λεωφορείο για να κατέβω στα Χανιά, αφού τα ιδιωτικά αυτοκίνητα είναι πολύ λίγα αυτή την εποχή, κι εγώ φυσικά δεν έχω την οικονομική δυνατότητα να αποκτήσω. Λίγοι έως ελάχιστοι έχουν αυτή την πολυτέλεια. Περιμένοντας το λεωφορείο στην πλατεία, στέκομαι τυχερός, μια και περνά τυχαία ένας γνωστός από το διπλανό χωριό με το αυτοκίνητό του, ένα Opel. Βλέποντάς με λοιπόν να περιμένω,

προθυμοποιείται ο άνθρωπος να με κατεβάσει στην πόλη και σταματά για να με πάρει.

«Για πού το 'βαλες, Παναή;»

«Στη Σούδα πάω, για να πάρω το βαπόρι ν' ανέβω στην Αθήνα για το μαγαζί... Για δουλειές, μωρέ».

«Άντε, έλα να σε πάρω ίσαμε τη χώρα, μια και κατεβαίνω κι εγώ, μην περιμένεις το λεωφορείο και χάνεις χρόνο. Να πας νωρίς νωρίς στο βαπόρι, να βρεις και καλή θέση».

Μπαίνω μέσα με χαρά, αφού σκέφτομαι ότι θα γλιτώσω πολύ χρόνο και ταλαιπωρία. Ξεκινάμε για τα Χανιά, αλλά ομολογώ πως με τρομάζει πολύ η οδήγησή του. Μακάρι να μπορούσα να κατέβω από το αυτοκίνητο, σκέφτομαι, μα ντρέπομαι να του πω να σταματήσει. Μα πώς κυκλοφορεί άραγε αυτός τόσο καιρό και είναι ακόμα ζωντανός; Αμφιβάλλω αν θα καταφέρουμε να φτάσουμε σώοι στην πόλη, δεν βλέπω να έχουμε καλά ξεμπερδέματα. Τι το 'θελα ο χριστιανός να μπω; Για να μην πω ότι καλύτερα να μου έλειπε όλο αυτό το ταξίδι έπειτα από τέτοια σύγχυση. Τόσο πολύ έχω τρομάξει. Φαίνεται πως δεν έχω ιδέα για το τι μπορεί να μου προκαλέσει πραγματικά φόβο, ούτε πόσο τρόμο μπορεί να αντέξει ένας άνθρωπος. Όμως δεν θ' αργήσω πολύ να το μάθω.

Ύστερα από ένα βασανιστικό ταξίδι στη στεριά φτάνουμε επιτέλους στην πόλη. Τον ευχαριστώ, τι άλλο να κάνω ο φουκαράς, τον χαιρετώ και φεύγω για να συνεχίσω τη διαδρομή μου προς το λιμάνι της Σούδας, απ' όπου αναχωρεί το καράβι για τον Πειραιά. Από τα Χανιά παίρνω το αστικό λεωφορείο, το οποίο θα με πάει κατευθείαν στο λιμάνι.

Πολύ ήσυχος χειμώνας είναι φέτος, μα παραείναι γλυκό τούτο το απόγευμα. Μου φαίνεται σχεδόν παράξενη η τόση ηρεμία του καιρού. Φύλλο δεν κουνιέται και πέφτει μια απαλή,

ψιλή ψιλή βροχούλα, ίσα για να μου θυμίζει ότι είμαστε στον Δεκέμβρη. Δεκέμβρη της Κρήτης όμως.

Σε λιγότερο από δεκαπέντε λεπτά το λεωφορείο φτάνει στο λιμάνι. Πρώτη μου δουλειά είναι να βγάλω εισιτήριο από το μικρό κιόσκι που βρίσκεται δίπλα στην προβλήτα. Δύο καράβια φεύγουν για τον Πειραιά απόψε, το «Ηράκλειον» και το «Φαιστός». Το πρώτο ανήκει στη Ναυτιλιακή Εταιρία Αιγαίου των αδελφών Τυπάλδου και το δεύτερο στην εταιρία Ευθυμιάδη, αλλά εμένα καθόλου δεν με απασχολεί ποιος είναι ο ιδιοκτήτης του караβιού που θα ταξιδέψω. Παρ' όλα αυτά από νωρίς, πριν φτάσω στη Σούδα, έχω αποφασίσει ότι θα ταξιδέψω με το «Ηράκλειον», επειδή έχω ακούσει ότι σαλπάρει σχεδόν τέσσερις ώρες νωρίτερα, με αποτέλεσμα να φτάνει και πολύ νωρίτερα στον Πειραιά. Και θέλω βέβαια να είμαι πρωί πρωί στην Αθήνα, για να προλάβω, αν είναι δυνατόν, να τελειώσω τις δουλειές μου μέσα στην ίδια μέρα και να πάρω, αν προλάβω, πάλι το βράδυ το ίδιο πλοίο για να γυρίσω σπίτι μου. Και όντως το «Ηράκλειον», μου επιβεβαιώνουν και στο κιόσκι, θα φύγει πιο νωρίς απόψε, δηλαδή στις εφτά. Άρα με αυτό θα ταξιδέψω, χωρίς δεύτερη σκέψη.

Αγοράζω λοιπόν ένα εισιτήριο τουριστικής θέσης με κρεβάτι σε τετράκλινη καμπίνα και κατευθύνομαι προς το πλοίο, το οποίο είναι αραγμένο εκεί μπροστά. Πάντα όταν ταξιδεύω θέλω να έχω καμπίνα και κρεβάτι, πρώτον επειδή πρέπει να κοιμηθώ, ώστε να είμαι ξεκούραστος το πρωί σαν φτάσω για να κάνω τις δουλειές μου χωρίς καθυστέρηση και δεύτερον επειδή το καράβι με χαλαίει πολύ, παθαίνω ναυτία και νιώθω καλύτερα αν είμαι ξαπλωμένος. Μεγάλο θέμα έχω με αυτή τη ναυτία και κάθε φορά που ταξιδεύω, με βασανίζει πολύ. Εξάλλου πώς να περάσει κανείς ολόκληρη νύχτα σε μια καρέκλα, είναι μεγάλη

ταλαιπωρία, κι εγώ δεν θα το επιχειρούσα ποτέ. Άσε που εμένα και να με δέσουνε σε μια καρέκλα, δεν θα κοιμηθώ ούτε λεπτό. Είμαι λιγάκι παράξενος στον ύπνο.

Βαδίζοντας στην προβλήτα βιαστικός, φτάνω εκεί που είναι δεμένο το πλοίο «Ηράκλειον». Αν και ταξιδεύω τρεις, μπορεί και τέσσερις φορές τον χρόνο για Αθήνα, μ' αυτό το καράβι θα ταξιδέψω για πρώτη φορά. Είναι εξάλλου νεοφερμένο στη δική μας γραμμή Σούδα-Πειραιάς, αφού μέχρι πριν από λίγους μήνες πήγαινε στο λιμάνι του Ηρακλείου, αλλά δεν ξέρω γιατί το έφεραν τώρα εδώ· και στην πραγματικότητα δεν με ενδιαφέρει, παρότι κάποιες φήμες λένε ότι δεν είναι αρκετά ασφαλές και γι' αυτό τον λόγο το έδιωξαν οι Ηρακλειώτες. Δεν είμαι άνθρωπος που πιστεύει εύκολα τις φήμες, αλλά ακόμη κι αν τις πίστευα, εγώ έχω αποφασίσει να ταξιδέψω μ' αυτό επειδή σαλπάρει νωρίς. Άλλωστε και το «Φαιστός», που θα φύγει αργότερα, δεν είναι και κανένα καλύτερο πλοίο· εξάλλου η αλήθεια είναι ότι το «Ηράκλειον» είναι καινούργιο, άρα δεν μπορεί να μην είναι ασφαλές.

Σηκώνω το κεφάλι μου, το κοιτάζω και απορώ με την εικόνα που βλέπω. Στέκω στην αποβάθρα, μπροστά στο πλοίο που σε λίγο θα ταξιδέψω μ' αυτό, και το παρατηρώ ξανά και ξανά. Μεγάλο, ψηλό πολύ και μαύρο, κατάμαυρο, σαν νεκροφόρα... Μου κάνει επίσης μεγάλη εντύπωση – δεν θα το ξεχάσω ποτέ αυτό – ότι το σκαρί του βρίσκεται πολύ ψηλότερα από το νερό, τόσο ψηλά, που μοιάζει σαν να μην έχει καθόλου βάρος ή φορτίο το καράβι. Σαν να μην κάθεται μέσα στη θάλασσα, αλλά σαν να έχει απλώς ακουμπήσει πάνω της. Τα άλλα πλοία με τα οποία είχα ταξιδέψει επανειλημμένως δεν φαίνονταν έτσι, ήταν αρκετά μέσα στο νερό και έδειχναν σαν να βυθίζονταν πιο βαθιά και σταθερά μέσα στη θάλασσα.

Παράξενο, σκέφτομαι, πολύ παράξενο. Μήπως είναι ακόμα άδειο και γι' αυτό δεν έχει «κάτσει»; Κοντεύει όμως η ώρα να σαλπάρει. Άραγε δεν έχουν έρθει ακόμα τα φορτηγά για να μπουν;

Παρότι εγώ θα ανέβω σαν επιβάτης από την εξωτερική σκάλα, η περιέργειά μου με κάνει να μπω στο γκαράζ για να δω αν είναι όντως άδειο. Την ώρα που περνάω την πόρτα του γκαράζ, προσπαθεί να τη διαβεί και ένα φορτηγό, όμως αναγκάζεται να κάνει πολλές προσπάθειες μέχρι να καταφέρει να περάσει, επειδή η πόρτα είναι πολύ ανηφορικά, αφού το καράβι στέκει τόσο ψηλά. Μέσα έξω κι άντε πάλι. Άντε μία φορά ακόμη... Κι εγώ, θεατής της σκηνής, παρακολουθώ μέχρι να τελειώσει η επιχείρηση επιβίβασης του αυτοκινήτου. Τελικά, και έπειτα από πολλές προσπάθειες, τα καταφέρνει. Ξοπίσω απ' το φορτηγό μπαίνω κι εγώ για να ρίξω μια ματιά στο εσωτερικό του γκαράζ, να διαπιστώσω αν είναι όντως γεμάτο.

Δεν είναι γεμάτο και ίσως γι' αυτό το πλοίο στέκει ψηλά, σκέφτομαι. Σε λίγο που θα γεμίσει με τα φορτωμένα φορτηγά, θα γίνει μάλλον πιο βαρύ και θα έρθει στη σωστή του θέση. Μα πόσα άραγε φορτηγά να έρθουν ακόμα; Πότε θα προλάβουν; Σε λίγο υποτίθεται ότι σαλπάρουμε για Πειραιά. Μυστήρια πράγματα βλέπω σήμερα.

Καθυστερώ για λίγο εκεί στο γκαράζ, και χωρίς να έχω πάρει απαντήσεις για το ότι κάπως ψηλά στέκεται το καράβι, βγαίνω πάλι έξω και κατευθύνομαι προς τη σκάλα που θα με ανεβάσει πάνω στο κατάστρωμα. Υπάρχουν δύο ανοιχτές είσοδοι στο πλοίο, μία κάτω για τα αυτοκίνητα, που οδηγεί στον χώρο των οχημάτων, και μια εξωτερική σκάλα για τους επιβάτες, που οδηγεί πάνω, στην υποδοχή. Εκεί πρέπει να δείξω το εισιτήριό μου για να μπορέσω να επιβιβαστώ.

Σε πολύ λίγα λεπτά και μετά τον συνηθισμένο έλεγχο ένας καμαρότος με οδηγεί σε μια καμπίνα της τουριστικής θέσης. Διασχίζουμε κάνα δυο στενούς διαδρόμους, τους γνωστούς διαδρόμους των караβιών, και σταματάμε μπροστά στην πόρτα μιας καμπίνας. Ο καμαρότος βάζει το χέρι του στο πόμολο και προσπαθεί να την ανοίξει, αλλά εκείνη δεν ανοίγει, προσπαθεί ξανά, μα είναι αδύνατον ακόμη κι όταν βάζει όλη του τη δύναμη. Φανερά αγανακτισμένος τότε της δίνει μια κλοτσιά, λες και κλοτσούσε κάποιον που τον είχε φέρει στα όριά του, και η πόρτα – που φαίνεται πως δεν θέλει να δοκιμάσει άλλο τα νεύρα του – ανοίγει ευθύς. Μου δείχνει βιαστικά το κρεβάτι μου, όπως οφείλει, του δίνω το φιλοδώρημά του και φεύγει τρεχάτος για να προλάβει να τακτοποιήσει κι άλλους συνταξιδιώτες μου, μήπως καταφέρει να συμπληρώσει τον σίγουρα πενιχρό μισθό του με λίγα φιλοδώρηματα.

Μωρέ, καινούργιο βαπόρι και θέλουνε κλοτσιές οι πόρτες για ν' ανοίξουν; Τι άλλο θα δούμε απόψε, σκέφτομαι.

Έχω την ικανότητα να προσανατολίζομαι εύκολα κι έτσι γρήγορα καταλαβαίνω πως θα κοιμηθώ κάτω από το σαλόνι της πρώτης θέσης, και συγκεκριμένα ακριβώς κάτω από τον μπουφέ του σαλονιού.

Βαλίτσα δεν συνηθίζω να χρησιμοποιώ σ' αυτά τα σύντομα ταξίδια μου, κι έτσι δεν έχω τίποτα να τακτοποιήσω μέσα στην καμπίνα. Βγάζω το παλτό που φοράω, και με βαραίνει άδικα, και το κρεμάω στην ντουλάπα, έχει αρκετή ζέστη μέσα στο καράβι και δεν μου χρειάζεται. Ρίχνω μια γρήγορη ματιά στα τέσσερα κρεβάτια της καμπίνας, χρησιμοποιώ λίγο το μικρό μπάνιο και βγαίνω έξω στον διάδρομο με προορισμό το σαλόνι της τουριστικής θέσης, για να συναντήσω εκεί γνωστούς και να περάσω λίγες ώρες συζητώντας. Πάντα στο καράβι βρί-

σκεις παρέα, γιατί είναι μικρός ο τόπος μας και γνωριζόμαστε σχεδόν όλοι μεταξύ μας. Κι εμένα, για να είμαι ειλικρινής, μου αρέσει η συντροφιά και η κουβέντα. Δεν είμαι καθόλου μοναχικός τύπος.

Μόλις μπαίνω στο σαλόνι, αμέσως συναντώ τον κύριο Γρηγόρη Βολακάκη, ο οποίος με φωνάζει να πάω να κάτσω στην παρέα του, που είναι τρία τέσσερα άτομα. Χαίρομαι που τον βρίσκω για συντροφιά, γιατί τον συμπαθώ πολύ και έχουμε βρεθεί αρκετές φορές στο καφενείο κάτω από τη Δημαρχία για μια παρτίδα τάβλι. Αρχοντάθρωπος, λεπτός στην κορμοστασιά, αλλά και στους τρόπους, είναι πάντα μια ευχάριστη παρέα για μένα και τον εκτιμώ ιδιαίτερα, γιατί είναι πολύ αξιόλογος άνθρωπος. Ανεβαίνει κι αυτός συχνά στην Αθήνα επειδή είναι λαδέμπορος και όλο κι έχει κάποιες δουλειές να διεκπεραιώσει στην Κεντρική Αγορά.

«Πάλι σε βρίσκω να ταξιδεύεις μαζί μου, Παναγιώτη», μου λέει μόλις με βλέπει.

Κατά τύχη στα δύο προηγούμενα ταξίδια μου τον είχα συναντήσει.

«Έλα να κάτσεις επαέ μαζί μας. Για πού το 'βαλες πάλι, μωρέ;»

«Καλησπέρα σε όλους! Δουλειές, φίλε μου, για το μαγαζί πάω πάνω. Πρέπει να παραγγείλω καινούργια πράγματα και αν δεν πάω να διαλέξω εγώ ο ίδιος, δεν γίνεται σωστή δουλειά, θα μου στείλουνε ό,τι να 'ναι και δεν το θέλω».

«Πάλι δουλειές; Μα πόσες φορές τον χρόνο πας πάνω εσύ;»

Είπαμε λίγες κουβέντες με την παρέα του και ταυτόχρονα διαπιστώσαμε και οι δυο πως έχει πάει ήδη επτά.

«Στσι επτά δεν θα σαλπάρουμε, Παναγιώτη;»

«Ναι, ετσά είπαν... Κοντεύει και τέταρτο και δεν έχει λύσει

ακόμα, μάλλον κάτι θα περιμένει, δεν εξηγείται αλλιώς. Κάνα φορτηγό, ποιος τους ξέρει, άσε, μα θα μάθουμε σε λίγο, μωρέ».

Το ίδιο συζητάει και η διπλανή παρέα, κι ακούω κάποιον να λέει πως έμαθε από ένα μέλος του πληρώματος ότι περιμένουμε ένα φορτηγό-ψυγείο και γι' αυτό τον λόγο καθυστερούμε.

«Διάλε, διάλε... Κι έχω πρωί πρωί να πάω στη μεταφορική του Μαυρουδή», λέει αγανακτισμένο ένα παλικάρι από την παρέα του κυρίου Βολακάκη.

«Στην Ιερά Οδό;» τον ρωτάω ευθύς.

«Ναι, εκεία, και πρέπει να είμαι πολύ νωρίς, μετά φορτώνουν και φεύγουν τα κοπέλια που θέλω να δω. Είναι φιλαράκια μου απ' όταν ήμασταν μικιά, μεγαλώσαμε μαζί στην ίδια γειτονιά και κρατάμε επαφή».

«Κι εγώ ήθελα κάποια στιγμή να τα γνωρίσω αυτά τα κοπέλια, γιατί συνεργαζόμαστε, μου φορτώνουν από Αθήνα τα ηλεκτρικά, και δεν έχω πάει ποτέ μου εκεί, ούτε ξέρω πού είναι τα γραφεία τους. Μόνο απ' το τηλέφωνο μιλάμε συχνά και τους έχω υποσχεθεί πολλές φορές πως κάποια στιγμή, που θα είμαι πάνω, θα πάω να τα βρω».

«Άμα θες, έλα το πρωί να πάμε μαζί εκεία. Κατέουμε εμείς πού είναι, έχουμε πάει πολλές φορές. Εκτός από τη φιλία μας, έχουμε κι εμείς συνεργασία. Βαγγέλη Τερεράκη με λένε εμένα και το παλικάρι δίπλα μου έχει το ίδιο όνομα, είναι πρώτος μου ξάδερφος και θα πάμε παρέα».

«Ααα... σας ξέρω, κοπέλια, το ψαράδικο απέναντι απ' το "Αστέρι" δεν έχει ο μπαμπάς σας στα Χανιά;»

«Ναι, το ψαράδικο δικό μας είναι».

«Μπελώνη Παναγιώτη με λένε εμένα κι έχω μαγαζί με ηλεκτρικά στην Αποκορώνου».

«Χάρηκα...»

«Κι εγώ χάρηκα. Λοιπόν, κοπέλια, το αποφάσισα, θα έρθω μαζί σας το πρωί να πάμε, αν δεν έχετε πρόβλημα και με θέλετε παρέα».

«Είντα πρόβλημα, μωρέ, να 'χουμε; Πάμε παρέα ούλοι μαζί».

«Όποιος βγει λοιπόν πρώτος από το βαπόρι θα περιμένει τον άλλον στην προβλήτα, σύμφωνοι;»

«Έγινε. Θα συναντηθούμε μόλις βγούμε στον Πειραιά. Ελπίζω να μην αργήσει πολύ το καράβι και δεν τους προλαβαίνουμε μετά».

Περνάει όμως η ώρα και το καράβι δεν ξεκινάει, φαίνεται κάτι να περιμένει, αλλά εμείς, για να πω την αλήθεια, έχουμε ξεχαστεί με την κουβέντα μας.

Όταν τελικά σαλπάρουμε, με καθυστέρηση περίπου τριάντα με τριάντα πέντε λεπτά, αφήνω την παρέα μου και πάω να καθίσω λίγο πιο πέρα στο σαλόνι, μόνος μου, να διαβάσω την εφημερίδα μου. Εραστής του διαβάσματος, παρότι λόγω της κήρυξης του πολέμου δεν κατάφερα να τελειώσω ούτε το δημοτικό, δεν περνάει μέρα που να μη διαβάσω τουλάχιστον δύο εφημερίδες, αλλά και όποιο βιβλίο πέσει στα χέρια μου. Μόλις είχα προλάβει να κοιτάξω τους τίτλους, ίσως και ένα άρθρο, όταν αντιλαμβάνομαι κάποιον νέο άντρα να στέκεται από πάνω μου και να με χαιρετά. Σηκώνω το κεφάλι μου, κοιτάζω και διαπιστώνω πως είναι γνωστός μου, όμως δεν μπορώ να θυμηθώ ούτε το όνομά του ούτε πού τον είχα γνωρίσει.

Κάθεται δίπλα αναζητώντας παρέα και πιάνουμε αμέσως την κουβέντα. Όπως μου λέει, είναι από ένα χωριό κοντά στην Παλαιόχωρα, τον λένε Κληρονομάκη Μανώλη και είναι αξιωματικός στο Πεζικό, αλλά δεν υπηρετεί στο νησί μας, έχει πάρει μετάθεση. Λοχαγός, μου λέει, υπολοχαγός, δεν καταλαβαίνω και καλά. Τώρα φοράει πολιτικά βέβαια και ίσως γι' αυτό δεν

αντιλαμβάνομαι κατευθείαν τον βαθμό του. Κουβεντιάζοντας και κοιτάζοντάς τον, σιγά σιγά αρχίζω να τον θυμάμαι. Τον συναντούσα συχνά στα Χανιά από την εποχή που ήταν φοιτητής και μπορεί και να βρεθήκαμε σε κάποια κοινή παρέα. Είναι ευγενικό και καλόκαρδο παλικάρι, με μόρφωση και καλή ανατροφή, κι έτσι πιανόμαστε στη συζήτηση λίγο για την πολιτική κατάσταση, λίγο για τα προβλήματα της καθημερινότητας του καθενός μας και περνάει η ώρα χωρίς να το καταλάβουμε. Μέχρι για τη φετινή σοδειά λαδιού του νησιού μας συζητάμε. Κατά βάση η αγροτική παραγωγή μας στα Χανιά είναι το λάδι και το μεγαλύτερο μέρος του νησιού ζει από αυτό το εισόδημα. Το λάδι είναι το χρυσάφι μας. Κι άλλη δουλειά να κάνουμε, πάντα το λάδι μάς προσθέτει έσοδα, γι' αυτό τον λόγο το μέγεθος της σοδειάς, μα και η τιμή του λαδιού πάντα είναι θέματα επίκαιρα και χωράνε σ' όλες τις συζητήσεις των Κρητικών.

Σίγουρα θα πέρασε έτσι μία ώρα και τώρα λέω να τον καληνυχτίσω, για να πάω σιγά σιγά προς την τραπεζαρία. Έχει ήδη ανοίξει και σερβίρεται το φαγητό.

Βγαίνοντας από το σαλόνι της τουριστικής θέσης και περπατώντας μέχρι την τραπεζαρία, έχω την ευκαιρία να χαζέψω λιγάκι το πλοίο. Οι χώροι του είναι αρκετά πιο άνετοι και εντυπωσιακοί από άλλων πλοίων που έχω ταξιδέψει μέχρι τώρα. Μου δίνει επίσης την αίσθηση του φρέσκου, του καθαρού, με τα χρώματα και τα λούστρα να γυαλίζουν σε κάθε γωνιά του, ενώ η μυρωδιά του καινούργιου είναι παντού στον αέρα. Η μοντέρνα για την εποχή διακόσμηση, με επένδυση από ξύλο σε όλους τους χώρους, με κάνει να νιώθω πιο ζεστά, πιο άνετα, πιο φιλικά εδώ μέσα. Το σύγχρονο σαλόνι, τα φινετσάτα έπιπλα, τα χρωματιστά χαλιά, οι φαρδιές και αφράτες μαξιλάρες,

οι πολύχρωμες αρχοντικές ταπετσαρίες μου δίνουν την εντύπωση ότι βρίσκομαι σε ένα αξιοπρεπέστατο, ακριβό κρουαζιερόπλοιο. Πολύ ευχάριστο τελικά αυτό το βαπόρι, ευτυχώς που το διάλεξα για να ταξιδέψω, μου αρέσει πολύ. Όμορφο ταξίδι θα έχουμε απόψε θαρρώ.

Η τραπεζαρία του πλοίου έχει ανοίξει εδώ και αρκετή ώρα και ο διάδρομος που οδηγεί σ' αυτή έχει γεμίσει από εκείνες τις μυρωδιές που σε παρασύρουν ακόμη και χορτάτος να είσαι, φαντάσου πώς δελεάζουν εμένα που πεινάω πολύ απόψε. Άλλοτε δεν έτρωγα ποτέ στο καράβι όταν ταξίδευα, γιατί είμαι και λιγάκι σιχασιάρης, για να μην πω πολύ παράξενος, αλλά αυτό είναι τόσο καθαρό, τόσο διαφορετικό, που λέω να πάω να φάω χωρίς αναβολή. Ναι, ας πάω να τοιμητήσω κάτι, όλα

λάμπουν από καθαριότητα εδώ μέσα, έτσι θα είναι και η κουζίνα του, σαν καλό εστιατόριο. Τέλος πάντων, ας μην ενθουσιάζομαι και βιάζομαι να βγάλω συμπεράσματα, θα πάω μέχρι εκεί να δω τη γενικότερη κατάσταση της τραπεζαρίας και μετά αποφασίζω αν θα φάω απόψε ή όχι.

Περπατώντας λοιπόν στον διάδρομο με προορισμό την τραπεζαρία, αρχίζω να καταλαβαίνω ότι το βαπόρι αρχίζει σιγά σιγά να μας κουνάει. Λες να χαλάει ο καιρός; Και δεν του έδειχνε. Μωρέ, λες να κουνηθούμε απόψε; Λίγη ώρα είναι που ξεκινήσαμε και σίγουρα δεν έχουμε βγει ακόμα στα ανοιχτά, αλλά καταλαβαίνει κανείς ότι έχει λιγάκι θάλασσα. Ωστόσο αν ξεκινάει από τώρα, ένας Θεός ξέρει τι καιρό θα συναντήσουμε στο πέλαγος. Κι εγώ που νόμιζα, έτσι όπως είδα τον καιρό το απόγευμα, ότι θα έχουμε ένα ήσυχο και όμορφο ταξίδι. Κι αν αρχίσει να κουνάει πολύ, εμένα κατευθείαν θα με πιάσει ναυτία, που με κάνει χάλια. Για να δούμε αν θα τη βγάλω καθαρή απόψε. Διάλε, διάλε, όλες τις τελευταίες φορές που ανέβηκα

Αθήνα, με κακοκαιρία ταξιδεύω, γραφτό μου είναι τελικά να πέφτω συνέχεια σε μποφόρια;

Ώσπου να αποτελειώσω αυτές τις σκέψεις, έχω ήδη φτάσει στο εστιατόριο, που μοσχομυρίζει, και είναι πράγματι κι αυτό το ίδιο όμορφο και εντυπωσιακό όπως και όλοι οι υπόλοιποι χώροι σε τούτο το καράβι. Κοιτάζω δεξιά αριστερά για να βρω κανένα τραπέζι ελεύθερο να καθίσω, μα τίποτα, άργησα τελικά να έρθω και όλα είναι γεμάτα. Μωρέ, μπράβο κόσμος που ταξιδεύει απόψε! Μεσοβδόμαδα και χειμώνας τόσο γεμάτο το καράβι; Παράξενο μου φαίνεται.

Ψάχνοντας με το βλέμμα μου για να βρω τουλάχιστον καμιά άδεια καρέκλα, βλέπω δεξιά ένα τραπέζι που τρώνε μόνο δύο άτομα και θα μπορούσα να καθίσω μαζί τους, αν μου το επέτρεπαν βέβαια. Απ' ό,τι βλέπω χωράμε, υπάρχουν έτσι κι αλλιώς άλλες δύο θέσεις ελεύθερες. Εκείνοι κάθονται αντίκρυ, όμως οι δύο καρέκλες πλάι τους δεν φιλοξενούν κανέναν. Το τραπέζι μοιάζει άνετο κι αυτοί που κάθονται εκεί δεν φαίνονται

καθόλου στριμωγμένοι. Παίρνω λοιπόν το θάρρος και πάω κατευθείαν να τους ρωτήσω χωρίς καμία ντροπή:

«Παιδιά, σας πειράζει να καθίσω επαέ μαζί σας να φάω κι εγώ πράμα, μια και δεν υπάρχει πουθενά αλλού ούτε άδειο τραπέζι ούτε άδεια καρέκλα; Γεμάτο είναι απόψε το καράβι».

«Κάθισε, κάθισε εδώ, φίλε μου, και ρωτάς; Κανένα πρόβλημα», λέει ο μεγαλύτερος απ' αυτούς.

Είναι δύο νέοι άντρες, αλλά ο ένας είναι πραγματικά παιδί, είναι δεν είναι δεκαεφτά χρονών, μπορεί και μικρότερος. Ανασηκώνονται μεμιάς και οι δύο λίγο από τη θέση τους και κάνουν μια προσπάθεια να τραβήξουν τις καρέκλες τους, έτσι ώστε να μου δώσουν την εντύπωση πως μου παραχωρούν ακόμη περισσότερο χώρο, παρότι δεν ήταν απαραίτητο. Ευγενικά παιδιά, φαίνονται με την πρώτη ματιά.

«Χωράω, παιδιά, χωράω, μια χαρά θα βολευτώ επαέ. Είναι άνετα, μη στριμώχγεστε άλλο εσείς».

Παραγγέλνω τελικά μία μερίδα πατάτες φούρνου και μία μπύρα, γιατί σκέφτομαι να φάω μιας και πεινάω, αλλά ας αποφύγω το κρέας καλού κακού· όπως και να είναι οι πατάτες, είναι απλώς πατάτες, τι βρώμικο να έχουν, ενώ το κρέας ίσως είναι αμφίβολης ποιότητας και αλλοιωμένο. Κι εγώ είμαι τόσο παράξενος με τις μυρωδιές, που καλύτερα να μου λείπει.

«Καλό είναι το φαγητό, παιδιά;» ρωτάω τους διπλανούς μου, που έχουν ήδη σερβιριστεί και τρώνε, έτσι για να βρω αφορμή ν' ανοίξω κουβέντα μαζί τους, αφού θα φάμε στο ίδιο τραπέζι. «Εγώ είμαι πολύ παράξενος στο φαγητό και ξέρω πως στο βαπόρι δεν είναι και ό,τι καλύτερο, αλλά τώρα είναι να κάνουμε... Δεν γίνεται και να μείνουμε νηστικοί ούλη νύχτα. Για να πω την αλήθεια, ποτέ μα ποτέ δεν ξαναέφαγα σε καράβι. Μου φαίνεται ότι όλα βρωμούνε, αλλά τούτο εδώ δείχνει καθαρό και λέω

να τολμήσω απόψε να δοκιμάσω... Ε, με έχει κόψει και λιγάκι η πείνα. Το πολύ πολύ, αν δεν μ' αρέσει, να μην το φάω, και να παρατήσω γεμάτο το πιάτο μου, αλλά θα πιω τουλάχιστον την μπιρίτσα μου».

«Καλό είναι, μωρέ... Βαπορίσιο, όπως το λένε. Μια συνήθεια είναι ούλα, δεν βαριέσαι. Εγώ προσωπικά ταξιδεύω με τα καράβια συνέχεια και το έχω συνηθίσει, είντα να κάμω άλλωστε; Τα ξημερώματα έχω διαδρομή μπροστά μου, δεν γίνεται να τρέχω στο μεροκάματο νηστικός. Αλλά πραγματικά τούτονε το βαπόρι είναι καινούργιο και φαίνονται ούλα καθαρά. Νομίζω και το φαγητό είναι καλύτερο απ' ό,τι στ' άλλα», λέει ο μεγαλύτερος απ' αυτούς, που είναι ένα πολύ ψηλό και όμορφο παλικάρι – λεβέντης με τα όλα του, που λέμε και στον τόπο μου.

«Είσαι οδηγός σε φορτηγό κι ανεβοκατεβαίνεις συνέχεια, ε;»

«Το φορτηγό είναι δικό μου και είμαι κι οδηγός του μαζί. Ταξιδεύω βέβαια συνέχεια, ετσά είναι εμάς η δουλειά μας».

«Μπελώνη με λένε εμένα... Παναγιώτη Μπελώνη κι έχω ένα μαγαζί στην Αποκορώνου στα Χανιά με ηλεκτρικές συσκευές».

«Χάρηκα, καλές δουλειές να έχεις. Εμένα με λένε Μανουσούδακι κι ο μικιός είναι το αδερφάκι μου. Είπα να τον παίρνω πότες πότες σε κάνα ταξίδι, να με βοηθάει λίγο, να μαθαίνει και τη δουλειά, να φεύγει από το χωριό και να κάνει τη βόλτα του, αλλά και να δει πώς βγαίνει το μεροκάματο στσι δρόμους. Μπορεί και αργότερα να κάτσει κι εκείνος στ' αμάξι, να μου βγάνει κανένα δρομολόγιο, να με ξεκουράζει. Από την Αργυρούπολη είμαστε εμείς, από το Ρέθεμνος, αλλά δεν έχουμε βαπόρι εκείά στο λιμάνι μας κι αναγκαστικά ερχόμαστε στα Χανιά για να φύγουμε από παέ. Αλλιώς πρέπει να πηγαίνουμε από το λιμάνι του Ηρακλείου, μα δεν βολεύει, καλλιά είναι ο δρόμος προς τα Χανιά».